

animo habemus, eam causam, si in se ipsa seorsum consideretur, juxta conscientiam in causa propenso posse obtinere. Est enim principium inconcessum, pensionem non posse in foro interiori legitimam censeri, nisi in quantum legitima justaque causa innitur; & consequenter, Papam ipsum a quo sine causa obtinetur, simul cum imperante graviter omnia delinqueret, *Sicca* ^(a) *non habet locum in foro interiori* & *coram Deo* ^(b) *pensionem*; sed tantum in foro exteriori: unde, qui pensiones scilicet etiam cum dispensatione, si non ad eam causa legitima, securi non sunt; nec excusantur quia Papa dedit; & ipsorum est, considerare quomodo dedit.

Atque, ut hujus rei veritas magis ac magis patet, sequens exemplum ab eodem Autore adhibetur. *Si quis enim accipiat pecunias ab Octonimo, quem fecit male dispensare res domini & contraria iustitiam, non potest causa retinere.* *Papa autem non est dominus honorum & reddituum Ecclesie; sed tantum universalis dispensator.* Ex quibus sic inferit: *Unde, secundum cum dispensat in voto, non facit hominem secum in conscientia, nisi causa adiutoria in pensione & beneficiorum distributione.* Additum que laudatus Cardinalis: *Causa autem haec debet esse, in utilitate Ecclesie, cuius sunt bona: si enim nulla via, in Ecclesia busus, vel universitatis utilitatem tendat, non est causa legitima.*

Perceperitis quidam Gallicanus Canonici Juris interpres, qui ducentis ab hinc annis scribebat, idem quoque principium firmis rationibus confirmat: *Causa imponendi pensionem, inquit, semper per iustitia censetur, si non pertinet ad utilitatem Ecclesie, cuius penso imponitur sine ergo causa legitima, utilitatem Ecclesie pensionaria concernente, non valet, etiam a Papa imposta penso.* Quae quidem omnia ab auctoribus citatis prolatas sint, tunc eo folienni S. Thomas effato: *Quamvis res Ecclesiae sunt ejus (Pape) ut principalis dispensatoris: non tam sibi sunt, ut domini & possessoris.*

Jam vero quenam succurrunt Gellio rationes, ut iustam esse evincat pensionem quam sibi retinere intendit de fructibus Curae S. Aviae, que permutata cum Cura S. Laumeri Leufrido concessa est? Non certe, quia utilitatem attinent ipsius Ecclesiae S. Aviae; cum et contrario, quos inde surripuit 250. librarum pensionis causa, fructus si Leufrido supererent, possent sibi in ipsius Ecclesiae commodum, tum in sublevando istius Parociae pauperes utiliter ab eo respondi. Neque vero ita penso ad supplendum vice necessarium destinari censetur; siquidem ex Cura S. Laumeri, que permutationis gratia a Leufrido dimititur, quotannis illi redant 2000. librae; que procul dubio possunt, rurali Parochio, si moderata temperantere vixerit, tam ad victimum quam ad ceteras necessitates, nimis ultraque conferre. Non ergo alia subfere potest, nisi temporalis comodi ratio, ex qua putat, Ecclesiasticum bonum, quod Concilia atque Patres non dubitant appellare patrimonium ipsius Iesu Christi & pauperum, perinde assimilandum esse ac bonum aliquod temporarium & saeculare; de coequo, ex sequo transfigere sibi licitum est, quasi dominum ipsius fibi competenter. Num haec aliam ideam impri-
munt, inquit celebris Juris Canonici peritus Van-
Epsen (*d*), quam *Beneficia in foro rerum temporariorum, esse preiū coequanda: aque in permutatione Beneficiorum id maxime attendendum, ut aquilas fructuum utrinque servetur, quemadmodum in rerum temporalium commercio, servari iustitia requiri.*

Enimvero cum Beneficiatus, qui dimittit copiosum Beneficium, ut minus & exiguum accipiat; pensionem eo tantum fini sibi reservat, ut aquilas fructuum utrinque servetur; quid aliud agit, quam quod conveverunt saeculares, in temporalibus suis rebus commutandis. In eoque pudendam prorsus & abjectam sibi fingit ideam, de bonis Ecclesiasticis, que non aliunde estimanda sunt, quam ex eo quod, ad susten-

tandos Ministros Iesu Christi, ad usum refectio- nemque tum Ecclesiastum, tum eorum quae sacris inferuntur, & ad subveniendum egenis, accommodentur. Unde laudatus Autor ait: *Hoc quidem ratiocinatio valere & admissi posset, si de diuorum fundorum aut eorum permisitione tradaretur, ubi valor unus suppleri potest.* At illud permisitione Beneficiorum applicare, quid aliud est, quam operam & pudendam mercimoniam Beneficiorum inducere, eamque inani pensionis vocabulo palliare (*e*)

^(c) Idem ad. 2. p. 24. n. 24. pag. 97.

Gellius fortasse dicturus est, pensionem a re teneri ex laudabili causa coequo animo, ut inde, sibi ad manum sit, unde pauperibus abunde largiatur, quod a Leufrido forte non ita praefatur. At reponendum est. Si Leufridum eum existimatueris, qui reditibus Curae bene uti nesciat, sic indignum habendum esse, ut de permisitione cum eis Cura, nulla jam questione esse debeat. 2. Contra vero, si perfusum ei sit, Leufridum, Parochum esse tum dignum, tum mira in pauperes caritate commendabilem; integrum ac plenum Curae S. Aviae redditum ipsi commitendum esse; nec a Gellio elemonynarum pauperibus erogandarum fulcipientem esse ex pensione provinciarum; quia non retenta nec de praeflandis istis eleemosynis coram Deo tenebitur; cum praeterea egenis Parociae S. Aviae debeat debere, in utilitate Ecclesie, cuius sunt bona: si enim nulla via, in Ecclesia busus, vel universitatis utilitatem tendat, non est causa legitima.

Perceperitis quidam Gallicanus Canonici Juris interpres, qui ducentis ab hinc annis scribebat, idem quoque principium firmis rationibus confirmat: *Causa imponendi pensionem, inquit, semper per iustitia censetur, si non pertinet ad utilitatem Ecclesie, cuius penso imponitur sine ergo causa legitima, utilitatem Ecclesie pensionaria concernente, non valet, etiam a Papa imposta penso.* Quae quidem omnia ab auctoribus citatis prolatas sint, tunc eo folienni S. Thomas effato: *Quamvis res Ecclesiae sunt ejus (Pape) ut principalis dispensatoris: non tam sibi sunt, ut domini & possessoris.*

Atque, ut hujus rei veritas magis ac magis patet, sequens exemplum ab eodem Autore adhibetur. *Si quis enim accipiat pecunias ab Octonimo, quem fecit male dispensare res domini & contraria iustitiam, non potest causa retinere.* *Papa autem non est dominus honorum & reddituum Ecclesie.* Ex quibus sic inferit: *Unde, secundum cum dispensat in voto, non facit hominem secum in conscientia, nisi causa adiutoria in pensione & beneficiorum distributione.* Additum que laudatus Cardinalis: *Causa autem haec debet esse, in utilitate Ecclesie, cuius sunt bona: si enim nulla via, in Ecclesia busus, vel universitatis utilitatem tendat, non est causa legitima.*

C A S U S XI.
O N U P H R I U S Parochus S. Gordoni, regenta sibi 200. librarum pensione, permutavit suam Curam cum Cura S. Pauli, cuius census annuus, duobus tantis minor est ipso redditu quo gaudet. Ita permutatio in manibus Episcopi confecta est. An istius pensionis institutio canonica est, eaque, tanta conscientia, potest Onuphrius (*f*) Propter potiri? Videtur huiusmodi penso, quodam suam Fagnan. in cap. Nisi eff. 11. in cap. 12. p. 23. n. 23. pag. 97.

eo quod Summi Pontificis auctoritas isti consilii dignitate non accederet. Contra vero sufficeret vi (*g*) Alex. III. in cap. Dicitur, summo jure considerato, sola auctoritas vero, supra eis Episcopi; ut plurimas Decretales inveniunt, in quibus translatius ipsi etiam Papa Episcopis cum competere potest.

C A S U S XII.
C L E M E N T III. in cap. 28. p. 28.

Evidem ex antiquo Jure constat, permisum olim suisse Episcopis, pensionem in Beneficiis, quorum possessione pacifica Titulares gaudebant, instituendarum potestem, quemadmodum probatur a Fagnano Juris Canonici peritissimo (*f*). Id que te recte declaratur expresse ab Alexander III. in una ex eius Decretalibus, in praecedenti dictione laudata (*g*): item a Clemente III. & Innocentio III. (*b*) Verum etiam constat, eos isto jure jam non uti, immo penitus excidisse; quod constanter illius utrum retinere neglexerint (*h*); atque de fio. Petrus de Antiochano, Capit. 280.

Abbas in cap. Nisi eff. 11. Oldradus Cap. II. 22.

Hieron. Gigas tract. de Pen. q. 4.

Gomesius tract. de irrague sive.

Paulus Rom. tract. de Pen. q. 15. n. 10.

Joan. Azor. tract. 1. 18. 8. q. 6. q. 1.

Sanlegerus consil. S. Officii Decanus, Part. 2. q. 9. beneficii. cit. 8. 4. n. 75.

Felini-Sanct. Antonius de Butrio & allii.

posse.

twendarum possessionem sibi reservaverant; at quoniam certum est, istam a summo Pontifice ex prescriptione sibi abripi: ipsos indormientes permisisse; ac Romanum recurrendi usum jam prava- luisse: dicendum est, ipsos ceteri renuntiase quoad eam rem, pristino suo iuri, eoque, lumino Pontifici celiisse, ut loquitur Fagnanus (*a*), cuius len- tentiae nostris iam temporibus adhucendum est.

Eadem quoque opinionem tenet eruditus Dida- fessor Covarruyas a Leyva, Juri Canonicis Profes- tor in Universitate Salmanticensi, ac vicibus continuis Sandomicensis Archiepiscopus, Ciudad Rodrigoensis, ac demum Segoviensis Episcopus; Cov. 1. in var. Navarus, Dominicus Sotus, (*b*) multique alii resolunt. c. 5. n. 2. & seqq.

(c) Non est prohibitum jure Episcoporum imponere pensiones. Ob confutendum tamen & communis, nem stylum Romanam Curam, si quis, sine Pontificis summi facultate pensiones habet, simoniacus jure est. Quid idem a Cabalsitu docetur (*d*).

Ex quibus omnibus inferendum est Canonicanum non esse, quia in gratiam Onuphrii, sola accedente Diocesani Episcopi auctoritate, pensio fuit instituta, ac proinde eam ab ipso percipi else protulit.

(d) Joannes Cabalsit. Juri can. theor. & prax. 1. 2. c. 14. n. 8.

C A S U S XII.

C A S U S XIII.
Cum inter colloquendum Odo dixisset Bernardo Ecclesie Olomutensis Canonico, pensionem omnino pingua a se se perolvendam, qui istius Ecclesie praebendam sibi resignaret; quoniam etiam numerata ad manum esse 200. librarum summa, qui posset ipsam pensionem forte quodammodo redhibere ad penitus extinguerre; Bernardo cui perlungat erat Odonem sic de industria locutum est, ut ipso ad resignandam ei, eoque animo suum praebendam incitaretur, quatuor ab illius diebus dimittendam in eis gratiam sub pensionis 400. librarum conditio obstat; nullo ne minimi quidem in iecto verbo de redhibenda extingendaque ab Odone, ut omnino sperabat, pensionis istius forte. Sed ipse Odo qui sermonem ita compulerat, ut Bernardus libentius adduceretur ad resignandum suum Canonicatum, toto animo acceptavit, & receptis a Curia Romana provisionibus, cum adjuncta pensionis institutio instrumento, Beneficii professionem invit, ac iuxta praescriptam passim utriparat formam pensionem redhibuit & extinxit, Bernardo ea de re nummis 800. numeratis. Numquid contendit potest, ex strictis iuris effectibus?

(e) Zoroli Cap. 1. 10. 1. 11. 1. 12. 1. 13. 1. 14. 1. 15. 1. 16. 1. 17. 1. 18. 1. 19. 1. 20. 1. 21. 1. 22. 1. 23. 1. 24. 1. 25. 1. 26. 1. 27. 1. 28. 1. 29. 1. 30. 1. 31. 1. 32. 1. 33. 1. 34. 1. 35. 1. 36. 1. 37. 1. 38. 1. 39. 1. 40. 1. 41. 1. 42. 1. 43. 1. 44. 1. 45. 1. 46. 1. 47. 1. 48. 1. 49. 1. 50. 1. 51. 1. 52. 1. 53. 1. 54. 1. 55. 1. 56. 1. 57. 1. 58. 1. 59. 1. 60. 1. 61. 1. 62. 1. 63. 1. 64. 1. 65. 1. 66. 1. 67. 1. 68. 1. 69. 1. 70. 1. 71. 1. 72. 1. 73. 1. 74. 1. 75. 1. 76. 1. 77. 1. 78. 1. 79. 1. 80. 1. 81. 1. 82. 1. 83. 1. 84. 1. 85. 1. 86. 1. 87. 1. 88. 1. 89. 1. 90. 1. 91. 1. 92. 1. 93. 1. 94. 1. 95. 1. 96. 1. 97. 1. 98. 1. 99. 1. 100. 1. 101. 1. 102. 1. 103. 1. 104. 1. 105. 1. 106. 1. 107. 1. 108. 1. 109. 1. 110. 1. 111. 1. 112. 1. 113. 1. 114. 1. 115. 1. 116. 1. 117. 1. 118. 1. 119. 1. 120. 1. 121. 1. 122. 1. 123. 1. 124. 1. 125. 1. 126. 1. 127. 1. 128. 1. 129. 1. 130. 1. 131. 1. 132. 1. 133. 1. 134. 1. 135. 1. 136. 1. 137. 1. 138. 1. 139. 1. 140. 1. 141. 1. 142. 1. 143. 1. 144. 1. 145. 1. 146. 1. 147. 1. 148. 1. 149. 1. 150. 1. 151. 1. 152. 1. 153. 1. 154. 1. 155. 1. 156. 1. 157. 1. 158. 1. 159. 1. 160. 1. 161. 1. 162. 1. 163. 1. 164. 1. 165. 1. 166. 1. 167. 1. 168. 1. 169. 1. 170. 1. 171. 1. 172. 1. 173. 1. 174. 1. 175. 1. 176. 1. 177. 1. 178. 1. 179. 1. 180. 1. 181. 1. 182. 1. 183. 1. 184. 1. 185. 1. 186. 1. 187. 1. 188. 1. 189. 1. 190. 1. 191. 1. 192. 1. 193. 1. 194. 1. 195. 1. 196. 1. 197. 1. 198. 1. 199. 1. 200. 1. 201. 1. 202. 1. 203. 1. 204. 1. 205. 1. 206. 1. 207. 1. 208. 1. 209. 1. 210. 1. 211. 1. 212. 1. 213. 1. 214. 1. 215. 1. 216. 1. 217. 1. 218. 1. 219. 1. 220. 1. 221. 1. 222. 1. 223. 1. 224. 1. 225. 1. 226. 1. 227. 1. 228. 1. 229. 1. 230. 1. 231. 1. 232. 1. 233. 1. 234. 1. 235. 1. 236. 1. 237. 1. 238. 1. 239. 1. 240. 1. 241. 1. 242. 1. 243. 1. 244. 1. 245. 1. 246. 1. 247. 1. 248. 1. 249. 1. 250. 1. 251. 1. 252. 1. 253. 1. 254. 1. 255. 1. 256. 1. 257. 1. 258. 1. 259. 1. 260. 1. 261. 1. 262. 1. 263. 1. 264. 1. 265. 1. 266. 1. 267. 1. 268. 1. 269. 1. 270. 1. 271. 1. 272. 1. 273. 1. 274. 1. 275. 1. 276. 1. 277. 1. 278. 1. 279. 1. 280. 1. 281. 1. 282. 1. 283. 1. 284. 1. 285. 1. 286. 1. 287. 1. 288. 1. 289. 1. 290. 1. 291. 1. 292. 1. 293. 1. 294. 1. 295. 1. 296. 1. 297. 1. 298. 1. 299. 1. 300. 1. 301. 1. 302. 1. 303. 1. 304. 1. 305. 1. 306. 1. 307. 1. 308. 1. 309. 1. 310. 1. 311. 1. 312. 1. 313. 1. 314. 1. 315. 1. 316. 1. 317. 1. 318. 1. 319. 1. 320. 1. 321. 1. 322. 1. 323. 1. 324. 1. 325. 1. 326. 1. 327. 1. 328. 1. 329. 1. 330. 1. 331. 1. 332. 1. 333. 1. 334. 1. 335. 1. 336. 1. 337. 1. 338. 1. 339. 1. 340. 1. 341. 1. 342. 1. 343. 1. 344. 1. 345. 1. 346. 1. 347. 1. 348. 1. 349. 1. 350. 1. 351. 1. 352. 1. 353. 1. 354. 1. 355. 1. 356. 1. 357. 1. 358. 1. 359. 1. 360. 1. 361. 1. 362. 1. 363. 1. 364. 1. 365. 1. 366. 1. 367. 1. 368. 1. 369. 1. 370. 1. 371. 1. 372. 1. 373. 1. 374. 1. 375. 1. 376. 1. 377. 1. 378. 1. 379. 1. 380. 1. 381. 1. 382. 1. 383. 1. 384. 1. 385. 1. 386. 1. 387. 1. 388. 1. 389. 1. 390. 1. 391. 1. 392. 1. 393. 1. 394. 1. 395. 1. 396. 1. 397. 1. 398. 1. 399. 1. 400. 1. 401. 1. 402. 1. 403. 1. 404. 1. 405. 1. 406. 1. 407. 1. 408. 1. 409. 1. 410. 1. 411. 1. 412. 1. 413. 1. 414. 1. 415. 1. 416. 1. 417. 1. 418. 1. 419. 1. 420. 1. 421. 1. 422. 1. 423. 1. 424. 1. 425. 1. 426. 1. 427. 1. 428. 1. 429. 1. 430. 1. 431. 1. 432. 1. 433. 1. 434. 1. 435. 1. 436. 1. 437. 1. 438. 1. 439. 1. 440. 1. 441. 1. 442. 1. 443. 1. 444. 1. 445. 1. 446. 1. 447. 1. 448. 1. 449. 1. 450. 1. 451. 1. 452. 1. 453. 1. 454. 1. 455. 1. 456. 1. 457. 1. 458. 1. 459. 1. 460. 1. 461. 1. 462. 1. 463. 1. 464. 1. 465. 1. 466. 1. 467. 1. 468. 1. 469. 1. 470. 1. 471. 1. 472. 1. 473. 1. 474. 1. 475. 1. 476. 1. 477. 1. 478. 1. 479. 1. 480. 1. 481. 1. 482. 1. 483. 1. 484. 1. 485. 1. 486. 1. 487. 1. 488. 1. 489. 1. 490. 1. 491. 1. 492. 1. 493. 1. 494. 1. 495. 1. 496. 1. 497. 1. 498. 1. 499. 1. 500. 1. 501. 1. 502. 1. 503. 1. 504. 1. 505. 1. 506. 1. 507. 1. 508. 1. 509. 1. 510. 1. 511. 1. 512. 1. 513. 1. 514. 1. 515. 1. 516. 1. 517. 1. 518. 1. 519. 1. 520. 1. 521. 1. 522. 1. 523. 1. 524. 1. 525. 1. 526. 1. 527. 1. 528. 1. 529. 1. 530. 1. 531. 1. 532. 1. 533. 1. 534. 1. 535. 1. 536. 1. 537. 1. 538. 1. 539. 1. 540. 1. 541. 1. 542. 1. 543. 1. 544. 1. 545. 1. 546. 1. 547. 1. 548. 1. 549. 1. 550. 1. 551. 1. 552. 1. 553. 1. 554. 1. 555. 1. 556. 1. 557. 1. 558. 1. 559. 1. 560. 1. 561. 1. 562. 1. 563. 1. 564. 1. 565. 1. 566. 1. 567. 1. 568. 1. 569. 1. 570. 1. 571. 1. 572. 1. 573. 1. 574. 1. 575. 1. 576. 1. 577. 1. 578. 1. 579. 1. 580. 1. 581. 1. 582. 1. 583. 1. 584. 1. 585. 1. 586. 1. 587. 1. 588. 1. 589. 1. 590. 1. 591. 1. 592. 1. 593. 1. 594. 1. 595. 1. 596. 1. 597. 1. 598. 1. 599. 1. 600. 1. 601. 1. 602. 1. 603. 1. 604. 1. 605. 1. 606. 1. 607. 1. 608. 1. 609. 1. 610. 1. 611. 1. 612. 1. 613. 1. 614. 1. 615. 1. 616. 1. 617. 1. 618. 1. 619. 1. 620. 1. 621. 1. 622. 1. 623. 1. 624. 1. 625. 1. 626. 1. 627. 1. 628. 1. 629. 1. 630. 1. 631. 1. 632. 1. 633. 1. 634. 1. 635. 1. 636. 1. 637. 1. 638. 1. 639. 1. 640. 1. 641. 1. 642. 1. 643. 1. 644. 1. 645. 1. 646. 1. 647. 1. 648. 1. 649. 1. 650. 1. 651. 1. 652. 1. 653. 1. 654. 1. 655. 1. 656. 1. 657. 1. 658. 1. 659. 1. 660. 1. 661. 1. 662. 1. 663. 1. 664. 1. 665. 1. 666. 1. 667. 1. 668. 1. 669. 1. 670. 1. 671. 1. 672. 1. 673. 1. 674. 1. 675. 1. 676. 1. 677. 1. 678. 1. 679. 1. 680. 1. 681. 1. 682. 1. 683. 1. 684. 1. 685. 1. 686. 1. 687.

provisiones impetrare. Num potest Aichardus, remoto omni conscientia stimulo, hujusmodi pensione, tanquam legitima, potiri; licet Franciscus, apud Judices, ea de remittetur expostulationem?

R E S P O N S U M .
Integra de Beneficio resignato fructuum retentio in Jure reprobatur. Decretal quadam Epistola ab Innocentio III. ad Mediolanensem Archiepiscopum terpista (a). Eam nihilominus, quibusdam in causulis, & ad tempus tantummodo, suffert idem Pater. ut benefic. pa: Pro causa justa & necessaria. At quae recipitur Ecclesiast. sine ipso in Gallis Jurisprudentia ex omnino aduersari. Quando namque contingit, in expeditionibus Curia Romanæ ferri integrum de resignato Beneficio fructuum retentionem, presumitur, nec immo, eas esse subrepticias, itaque ratio nulla proflui habetur; a prompti pectoris, in summa Ballarpi (f), atque ab alio asserti questionem illam Prælatorum omnium quibus conflat Tribunum Rotæ, una vox pro Beneficiariis ex pensione aduersoris Capitula sic fuisse definita: Quod affirmat quaque Gonzales & Gigas (g); Riccius etiam etiam opinioni patrocina ut (h).

Negat tamen memorata sententia subserendum ducimus, eo quod que partem appositum tuerit, æquitati simil est veritatis magis concordare videatur. Adeoque existimamus, nullo jure Vinnium nisi, quo recurrere possit ad Capitulum, ut ab eo sibi; Iosephus non perolvante, pensione rependatur. Enim præcipias rationes, quibus nostra opinio potissimum sicutur.

Prima est, quod ex scripto Summi Pontificis 1495. de quo mentionem facit Rebus (b), qui si loquitur: Sed a Senatu Parisiensis fuit instituta, folius Josephus & ipsius successores in eodem Beneficio, ad eam perolvandum obligantur; ut cerneretur est ex verbis, quibus istud scriptum concipitur, quo tertur, quemadmodum in aliis scriptis ejusdem formulæ passim suscipitur: Josephus & successores suos Canonicos & præbendam prædictam pro tempore quomodolet obtinere. Non ergo Capitulum, nec Canonicos quibus Capitulum constitutus, nulla ratione adstringit, si quidem Josephus succederet non censeatur, cum ex ea nullus præbendam illius, quare vera non vacat, ex iure titularis occupare cognoscatur.

Secunda, quoniam per eos Canonicos non stat, quin Josephus redireat; quippe si vellit, licet omnino eo loci commorari, in quo Beneficium ipsum constitutum est; fructuum de præbenda percipere, assistendo nempe divinis, atque inde ad manum habere, unde pensionem exiguum quam sihi reservavit Vinnius, numerare valeret.

Tertia, propter quod distributiones, quarum Josephus, privatione ob iniquam prorsus absentiam multatur, Canonicos non cedunt nisi ex iure ipsorum præbendarum, non autem præcise ex titulo ipsius Josephi præbendæ: unde fructus, qui illis obvenient, non posunt censeri derivari de præbenda Josephi, cui nihil plane fructuum annexetur, cum ipsius titularis Choro non adest. Quod quidem una quadam Constitutione Bonitati VIII. nititur, que fert (i): Statutus ut distributiones ipsa quotidiana, in quibz cumque rebz consstant, Canonicos ac illi Beneficiarios, & Clericos Ecclesiæ ipsarum, qui eiusdem officii, in ipsi Ecclesiæ administratione rationabiliter jam factam, feueriam faciendam: qui vero alter de distributionibus ipsi quidam recipere, exceptis illis, quos inserviant, seu justa & rationabilis corporalis necessitas, aut evidens Ecclesiæ necessitas excusat, rerum sic acceptorum dominum non acquirat, nec faciat ea farras. Distributiones ergo absentium iure adscribuntur præbendas eorum qui Officis Canonicos interfuerint, nec quocumque rationis prætextu, nisi ex aperta injuria possint illis defraudari.

Quarta, que & in precedentis confirmationem venit; quia si Josephus fedem quidem ex loci habet, sed ex negligenti Choro rarius interferset, Capitulum certe non teneatur ad supplendum, quod desideraretur ad solutionem integrum pensionis, que Vinnio debetur. Quia igit ratione, ad integrum solvendam in specie proposita adstringeretur?

Quinta, quia simili evenerit ipsum fundatum, quod oppositus opinionis patrocinatores sibi plurimum vindicant; quod, fallo contendatur ejusmodi pensionem onus esse mere reale: sicut enim eo ipso, quo in fructibus Beneficij a Papaâ assignatur, debito illius, non Josephus tantum, sed etiam ipsius successores, ut iam observatum est, constituantur. Est ergo magis censenda onus esse personale, aut ad sumnum onus mixtum, quod in eos tantummodo incumbit; qui in Pontifici referuntur.

(a) Et. Sylius

5.

de rebus, ex qua quadam ipsius decisione, prima Octobris 1450. eamque confirmat, duobus scriptis Romanis, quorum unum est Gregorii XIII. quo confitimus olim fuit ab illo Papa, ut penitus quædam, quam sibi antiquus Cantor Eboracensis Ecclesiæ, de distributionibus sue dignitatibus annexis, referaverat, a Capitulo ejusdem Ecclesiæ nu-

scripto designantur. Hoc est in Josephum simil, & ejus in eodem Beneficio successores.

(e) Navarr. Ipse Navarrus (a), qui rogatus fuerat, ut serret criticum judicium de duabus Doctoribus, qui eamdem questionem aduersus Capitulum pro Beneficiario ex pensione dissolverant, in nostram hanc sententiam totus omnino: propendere videtur; quamquam subdat pro sua in utrumque existimatione, malle se te suspendere, quam precipitate sententiam.

Allatis rationibus suffragium addendum est, complurimi magni nominis Auditorum, & non-nominati Garciae Doctoris Hispani (b), qui affirmat illud in Hispania passim tamquam constans recipi, ad perolvandas pensiones ejusmodi Capitula nullatenus obligari.

Superest ut quae a Sylvio proferuntur ea de probationes confutemus. Ac 1. loco adhibet scriptum Gregorii XII. in gratiam antiqui Cantoris Eboracen. Cui quidem respondemus, ab ipso id referri, quia non omnino certum, nec dissemelinarum communiori quodam rumore, cuius auctor nullus indicatur. Gregorius XIII. scribit, dedisse Breve Apostolicum. Sic loquitur Laudat etiam simile scriptum pro Canonicis Ulyssiponensi, aduersus Capitulum a Clemente VIII. concessum. At 1. ab eo scripto singulari nihil juris erui potest, quod ad omnes generatim ejusmodi Beneficiarios ex pensione extendatur, 2. Laudatorum scriptorum verba non refert; nec qua fuerit species pensionis de qua agebatur, ullum sermonem habet. Quod nec ipse Theologus distinet, cum aperte dicat: Quia quidem Brevia hoc usque videre non sicut; feci nec scire possumus, utrum pensiones in illis memoratae essent imposita super fructibus & distributionibus, onerando illos qui fructus & distributiones hisusmodi recipiunt; an solum eos, qui Cantoriani & Canonici obtinenter. Unde patet omnino ejusmodi vagam & sine auctore probationem, ab eruditissimo caducum prorsus atque incertam putatam fuere.

Quod Rjecium attinet; ratio qua nititur, ea est postfumum, pensionem nimurum ejusmodi non debet ei, in cuius gratiam instituta est, propter servitum Canonici possessoris; (ea sunt ipsissima quæ adhuc verbis;) sed ex mera gratia Papa. Verum, ea de re discordamus ab illo Autore. Siquidem nec existimandus sit ipse Papa velle beneficiario ex pensione impetrari fructus (c), qui ut alibi demonstramus, Canonicus Officium perolvendus jure sacerdotum cedunt, quoque absentes, habentes nulla ratione possunt, quemadmodum a Concilio Tridentino declaratur.

C A S U S X V I .
Eudes cum 2. Januarii 1709. resignavisset Petrus Beneficij, cuius redditus integer in frumento constitit, ac pensionem 200. librarum de eo sibi retinuerat: sic leviter hiems, ut omnia frumenta, frigoris alperitate penitus perierint, nec perciperre potuerat Petrus, quæ sibi ad necessarium vita requirentur. Numquid ipse nihilominus tenetur ad perolvandas Eudi resignantes? Quod pertinet ad annum redditum, qui obtinet in Normannia & aliis quibusdam Provinciis Regni; potest ut ille validissimi argumentis in utramque partem propagari. At certum nihilominus manet, ipsum esse fidibus ingenti damno: siquidem lepe scepis accidit, suo proprio Pastore, per annum quo obtinet, eos detraudi; cum sub illo praetextu, qui de novo institutus est Parochus non redireat, quod sibi integer Beneficij redditus non permittatur; & patiatur alium Sacerdotem committi, prædicto Beneficio inferiuntur. Qua de re, Author Glossa in Pragmaticam Sanctionem, at annum ejusmodi redditum sub quocumque respectu consideratur, inordinatum est ac omnino perversum (k); Quod idem Probus atque Molinæ assertur (l).

Patendum est tamen, quod tum rei veritas tum propria nos docuit experientia, nec ab Episcopis nec ab Archidiaconis id juris acerbius extorta: nulla prorsus ratione pensione debetur. Est namque (d) Fr. Sylius, inquit Sylius (d), portio quedam fructuum seu proveniunt Beneficij. Illo igit tempore quo Beneficium non prebet proveniunt, cessat obligatio solvendi pensionem.

(e) Joann. Cabalustius ait quoque (e): Extinguitur aut Cabalust. Iuris ministrare pensione interitu rei, si jura aut prædicta ean. theor. & Ecclesiæ evicta sint, aut incendio, ruina, vel præxi. l.c. 14. 2. & 32. inundatione perierint. Et paulo post: Est pensionis Tom. III.

remissio iisdem ex caussis, propter quas facienda erat remissio mercedis in locatione: ut si calamitosa tempestas in fructibus acciderit. Leg. Licit. & Leg. Ex conducto, si locati, conducti: (f) his enim casibus & locationis merces, (g) Lib. de pensione quantitas minuenda est, Cap. Propter literatam, De loco & conducta (g). Demum Navarrus post Barbam, Flaminius Parisius & Riccius ibidem laudati, idem etiam uno ore docent (h).

C A S U S X V I I .

MICHAEL, a quindecim annis, Parecchia Trelani, in Diocesi Abricensi posita, Parochus suam Curam Theophilus dimisit, sub conditione pensionis 300. librarum reservatae: Post elapsus septem hebdomadas Theophilus, in dicta Curæ possessionem se immisit. Cumque primus annus abiisset, Michael Theophilus adivit pensionis excipiendam causa, a quo responsum illud accipit, ipsum non teneri ex conscientia ad quidquam pensionis isto anno perolvendum, quoniam fructus seu redditus Curarum in Provincia Normannia constitutarum, Episcopis & Archidiaconis, jure quodam, quod annum redditum vocant, gallice. Deport, competere confluverunt. Num pro Theophilus jus militat? Ita esse videtur. Cum enim Beneficium per illum primum annum non potuerat, nec ab eo respondendam pensionem videretur aequitas suadere. Aliunde vero Michaeli jus integrum cedere videtur. Quippe non abdicaverit suum Beneficium, nisi enantiata ista conditione, ut a Theophilus, quas ad se furentur, dum retenit, 300. Libras quotannis, nec illa facta mora exceptione admisa numerarentur. En, quæ utrobique proferuntur rationum momenta.

R E S P O N S .

Theologus quidam terum moralium intelligentissimus, de simili difficultate olim confulcus (i), at pravam omnino iniquamque esse confunditudinem, quæ Beneficiarium obligat ad perolvandam pensionem in Beneficio oppigneratam, de quo ne ei jus permittit, ut quidquam percipiat, quemadmodum in specie proposita contingit, paucumque facilitat in Capitulis quibusdam, quæ integrum primo anno obvenientem, novo Canonico fructuum principalium portionem sibi attribuit; atque laudatorum Theologus adit sibi non videri aequum, ut ante repenam primo loco pensionem, quæ resignant ad vitæ necessarium destinatur, principales illi fructus percipientibus alicuius quibus cedere confluverunt.

Quod pertinet ad annum redditum, qui obtinet in Normannia & aliis quibusdam Provinciis Regni; potest ut ille validissimi argumentis in utramque partem propagari. At certum nihilominus manet, ipsum esse fidibus ingenti damno: siquidem lepe scepis accidit, suo proprio Pastore, per annum quo obtinet, eos detraudi; cum sub illo praetextu, qui de novo institutus est Parochus non redireat, quod sibi integer Beneficij redditus non permittatur; & patiatur alium Sacerdotem committi, prædicto Beneficio inferiuntur. Qua de re, Author Glossa in Pragmaticam Sanctionem, at annum ejusmodi redditum sub quocumque respectu consideratur, inordinatum est ac omnino perversum (k); Quod idem Probus atque Molinæ assertur (l).

(i) Sambo- vius, tom. 2. casu 161.

(k) Glossa in Pragmat. tit. de annulis. v. Con- sideratio.

(l) Probus in D. glossa in De- portum.

Carolus Molinanus in Ar- tesium, 162. de Jeanne Galli. v. Deport.

E 2 larem.

larem in eo fuisse prorsus laudandum, si de juri-
bus anni reditus cum Episcopo & Archidia-
cono pactus esset, ut sibi licet & Beneficio per
se servire, & sibi ad manum esse, unde refi-
ghantur suo pensionem vel integrum, vel ex parte
valorem rendendre.

Ceterum nec resignanti, nec resignatario, inauditus et redditus anni, seu Deportis, viuis; ad eos igitur spectat, ut ex aequo & bono tam de quota parte pensionis, quam de modo quo per solvenda fit, considerato nimurum predicto jure, inter se le contentiant. Demum vero si ius annuali redditus omnino districte repeteretur, nec ultra vita necessaria quidquam novo Parochio remaneret; proculibet ad solvendam pensionem iusto primo anno incidentem, nullo contentient debito teneretur. En, quae de difficultate proposita censimus, que ad speciem de qua quasvis est, nullo profutus negotio, possunt accommodari.

Vide DEPORTUS seu ANNUUS REDIYU.

C A S U S X V I I I

PHILOLOGUS, Religiosus de Ordine S. Benedicti, non reformatus, cui ex ipso aucto reformatio-
natis in ipsius Monasterio intrinsecus, tracta-
etaque compositionis reformatos inter & Reli-
giros antiquos, penitus 300. librarum de redditu-
bus Communis, ad vitam tempus percipiendu-
m assignata est; ex dispensatione fibi a summo Pon-
tifice concessa, de Cura 2000. librarum censu annui,
qua de Ordine suo nulla ratione pendet,
ab Episcopo Diceceano provisus fuit. Qua de re
quæsto institutum, num prædictus Religiosus
fuanum pensionem posse exigere, licet in Mono-
sterio suo jam non commoretur.

R E S P O N S

Eo nos adducunt complurima rationum argumenta, ut persuasum omnino sit, a Philologo pensionem 500. librarum sibi a Religiosis reformatis assignatam, nullo nec æquatis, nec consequenter conscientiæ jure posse repeti.

1. Propterea quod Religiosus qui possidet vel
Beneficium vel officium aliquod Cœnobiticum,
propter quod debeat in alio Monasterio commo-
rari, omni tum pensione tum habitatione in Mo-
nasterio sua professionis sit excludendus, iuxta
quod definitum est a Quarto Concilio Latera-

C A S U S X

LUCA^S & Remigius, ad unum idemque Beneficium contendentes de quo inter eos controversia est; & quibus eadem utriobus rationis & aequitatis specie jus videtur suffragari; cum rem suam Arbitris disceptandam commisissent, ac concordibus animis, ingenue nec collusorie depositassent ius suum in fide Theologici Doctoris & Advocati qui item componerent: conseruent Arbitri, ut Lucas de jure suo Remigio cederet, retenuta sibi de Beneficio 300. libraram pensione. Cui iudicio heterunt partes: illudque deinde totum impleverunt. An sufficiens censetur ista ratio, ut praedicta pensionis tutta conscientia percienda ius ipsi Luce tribuatur.

(a) Concil. brato (a), quo fettur: Illud etiam prohibemus, ne Lazarus, sub quis in diversis Monasteriis locum Monachii habere innocent. III. in cap. Ne Ninia, fin his verbis (b): Cum illis non licet habere locum de Religiosis in diversis Monasteriis, quorum utrum ab alio non dependet, nec alicun Monasteriorum (nisi canonici dibus, &c.) in cap. 3. tit. 3c. (b) Bonifacius VIII. in cap. Cum singula. 32. s. de Pro- bendit. & di- gress. in 4. 1. 3.

stituta est, pénitentia 500. librarum percipi; si quidem in eo caſa eadem iurisſitutio ratio deprehendatur qui adſert, si Beneficio aut Cenobitico quodam officio in alio Monasterio perfueris, pénitencia nihilominus vellet exigere; cui præterea addendum est, cum de ipius Beneficio nimio plus impeditetur, unde le propositi honeste fūtentur; etiam illicium est, ut pénitentia sua portatur.

2. Quia secundum quæ jam jam memorata sunt, Jurisprudentia disciplinaque Ecclesiastica Gallicana non finuit; Religiosum qui regulare jam Beneficium possidet, posse de altero etiam simpli- ci provideri, aut aliqua pensione seu portione Monachali donari, quemadmodum docer Rebuc- fusi (c), qui at: *Licet Monachus & regularis po- sit habere unum Beneficium regulare; tamen duo ha- bere nos potest, nec quidem Capellam, vel pensionem, aut portionem Monachalem cum Beneficio.* Ex quo infertur a fortiori, cum Philologus Curam scilicet habeat, ei iam cedente non potest pensionem illam aut portionem Monachalem, de Mona- stero a quo recessit.

Pape, illi qui habet maiorem justitiae rationem, dari Beneficium, convenienter personae alteri assunctorum (a).

Manet igitur omnino constans ac definitum, in
casu de quo agitur, recipi posse tutu conscientia
a Luca pensionem, ob iuris concessionem Re-
migio factam, ipsi adjudicatum, modo t. in Curia
Romana fuerit ista penso admissa. 2. Refiduum,
Remigio Beneficii titulari superstit, unde possit
bonitate sustentari quoniammodum enim a Toledo
annostrato (b): Cavendum est, ne penso, quod
ad uno aliquo percepitur ex Beneficio, si adeo pin-
guis, ut non remaneant fractus cum titulo, quo
possit convenienter Beneficium habens suffici-
tia in suo officio. 3. Non aliunde suppetat ei qui
pensionem percipit, unde vita necessariam compe-
tens ipsi conferatur, & ad illud praestandum
potio fructuum reservata necessario prouersus deside-
retur; siquidem testante eodem Cardinale, mirabili-
te ab abuse coram, qui multis bine inde se Stanislaus
pensionis, cum unde uero posset pro con-
suetudine prouidit omnino, quo Stanislaus ad
solutionem pensionis datur; debet iste ad su-
periorem Judicem provocare, nec solvere nisi ad
Jurisdictionem ulque supremam perdutus, & post
rem ultima cognitione judicatum evictus; quin
etiam nec nisi uis bonis pignoratis, ut inde ma-
nifestius appareat, solutionem invite suisse praefi-
ciam. Inter ea vero Roma cum agere necesse est,
& Summo Pontifici, relatis tum confundetur que
vigerit in Polonia Curia, tum qua ratione in eo
cau se re habuerit, ab eo supplex postulare
titulo suo, quantum opus esset, vigorem & no-
rur reddi; Item quoquefractus, obuentos
quidem, nec perceptos, aut jam perceptos sed nec
dum confutatos, sibi impetrari, simul cum faculta-
tate, qua deinceps valeat, pensionem Stephano
licite responderet (f). En que, proprie conscientie
confluitur; potest et debet Stanislaus pra-
ficiare.

C A S U S I X X I . 0 4

ZEPHIRINUS. Clericus tonfrus initiatus, de Priorato 3000 libras censu anni reddente, cuius titularis erat, pensionem 1000 librarum in Curia Romana, admissam sibi reservavit. Arma deinde profecti, tribunos militaris factus est, hoc est, in rebus tam ordinariis quam capitalibus quae spectant ad milites, constitutus Judge. An proper iterum solam conditionis fortis immunitationem, de jure repetenda pensionis decidit?

Ut propositae questiones fiat satis, sciendum est, quacumque pensionem de Beneficio retentam, suapte natura Ecclesiastican ceneri (g); quod Clericorum tonitrum, quæ spirituale quidam est, necessario prærequisitat. Atque, ea potissimum de causa, semper supponit Recriptum Romanum, titulum istum ei messe, in cuius gratiam expeditur. N. Clerico Dicere h. N. As claustram istam ferre solet, etiam quoad eos, qui majoribus ordinibus nondum initiantur, & cum decreto, quod si ipso, & quindiu pensionem bujusmodi perceperit, in habitu & tontria Clericibus incedat. Alias pensione cesseret eo ipso (h).

Atque illud erat potest ex nonagesima secunda Bulla Sixti V. quæ data est 9. Januarii 1589. (i.) in qua laudatus Papa præcipit, non Beneficiarius tantum, sed iis etiam qui pensiones Clericales de quibuslibet Beneficiis percipiunt, ut tonsum habituunque Clericalem deerant, sub forma dictarum pensionum ademtions, ipso facto incur-

rendæ. Preccipimus & mandamus, inquit, omnibus deo

Or amictus ita penitus dimovatur, tamquam
principium constans & indubitatum admittendum
est. quamcumque passionem in rebus beneficiali-
bus & quibuscumque Clericis... nedum Beneficia
Ecclesiastica qualiacumque... obtinentibus... ve-
rum etiam personae suae ambulacris, fratribus.

ti, quod pensionem Stephanum numerare cœpit. Ad vitandum ergo sumonias culpm, oportebat ab eo chirographum diplomati Regio non apponi, nisi cum adjecta illa clausula, sub beneficio Papæ; atque adeo nescius ei pensionem solvere pergit, quin immo prouisus deneganda est, donec Stephanus gaudeat canonico titulo, vi cuius eam reperi- posuit; hoc est, donec penso fuerit a Papa comprobata; atque nihilominus ei offendita est quicumque auditoria scripta necessaria, ut possit servandam (1).

aliquis sit ad eam retinendam habilis, quam ut posse rescribere Beneficium.

Eam ille Theologus mutatus fuerat rationem Navar. a Navaro (a), qui cum eidem opinioni primum i. j. de vita & adhuc siest, subiecti deinde: Advertendum modo honeste. Cler obseruandam Confessionem Sanctissimi Domini nost. confisi 3. f.ri Sixti quinti, publicatam anno 1589.

Emimvero si Beneficiarii Beneficio non depellitur ipso iure, quod in irregularitatem ex delicto incurrit, aut in peccatum excommunicationis inde est, quia nullo Canone declaratur Beneficio frustratus. Verum non legitime concluditur, cum enim penitus ministratur, pensione non detur, quando Clericali toga ad genus vita secularis & profana deficit; sicut in ecclesiis, pensionis adempta pena ipso factu multatus, ab ipsorum Summo Pontifice indicatur. Atque ea ratione sic pronuntiantur eti. a Supremo Senatu Gratianopolitano. Arresto 4. Junii 1688. a Balderi relato (b).

Verum quidem est, a Sylvio sic responderi ad Bullam Sixti V., dicendo nempe, eam ab eodem Summo Pontifice aliquatenus temperatam fuisse, alii subiecte, quam dedit ejusdem anni 31. Januarii, qua excipiuntur a prohibitorio Decreto, quod ante laudato Papa latum fuerat, qui pollicent pensiones non excedentes pretium 60. ducentorum aureorum de Camera Apostolica (c); sed

(c) Sixti V. in Bull. Pastoralis, quicquid si de illa clausula excipiente, nulla ratione faverit Zephirino, de que mentio fit in specie quam in presenti disfurendam habemus; quippe nec in eo calu quem attingit altera Confessione ejusdem Pape, recensetur: cum ad mille librae primum ulque, pensio ipsius asturget.

Non erit abs re, si loci tantisper immoratur in perpendendo, quod post Navarrum superius in medium adduximus, quemcumque scilicet qui non est aptus ad Beneficium Ecclesiasticum, nec percipientis pensionis capacem esse confundemus. Jurisperitorum namque civilis, qui apud quoddam supradictas Curias obtinet, non omnino congruit cum isto principio. Exemplum ea de celeberrimum hac nostra aetate subministratur in famoso illo litigio, quod motum est inter Illustissimum Henricum Guillelmum Cadurcenum quondam Episcopum, & D. Comitem de Marsam, ortum Illustri Lotharingia familia Principem, circa pensionem in gratiam istius de Episcopato Cadurcenii constitutam, quamque servare animo intendebat, post contractum matrimonium cum Domina d' Albret vidua: in qua controversia latum est ab ampliori Conflito, Arrestum 15. Septembris 1683. pro Princeps predicto: quia nimis in Receptis ipsi a Papa concessis, clausula excipiens enuntiabatur, qua verbis omnino distinctis derogabatur, quibuscumque confluendibus & legibus Ecclesiasticis latis aut servendis in Concilis, five Provincialibus, five Recumenis. Ea fuit causa ratioque ipsius Arresti, quod cum initio Beneficiorum a jure tantum positivo deriverit, penes Papam esse videatur, ut quam libuerit conditionem ei posse apponere: praesertim cum scriptum D. de Mariam imperium ab ipso Rege comprobatur fuerit; ac proxime non fuerit, unde labefactaret sub eo praetextu, quod obliteret Libertatis Ecclesie Gallicanam, que in eo potissimum posita sunt, ut ipsum Papam coereat, si quid in Regno attentare aggreditur, iurito rum Rege, tum populo, quod possit dispositioni antiquiorum Canonum vel ex aliqua parte officere: ut loquitur D. Dupuis in suo de Immunitatibus memoratis Commentario.

CASUS XXII.

ANDREAS obligatus ad pensionem 300. librarum erga Ambrosium, qui eam sibi reinitie de fratribus cuiusdam Cura 120. librarum, in illius gratiam ab annis fere lex abdicatae. Quo sic posito petitur, utrum Andreas positis, ab quo ullo sua conscientiae damno, pensionem istam proprio suo motu, nec implorata Summi Pontificis auctoritate extinguere, fere jure redhibitions redimere; licet id ab ipso praetari non posse, Doctor scientissimus affirmaverit: Ratio propter quam ambigit, de

sententiam istius Doctoris est, quia in adversam omnino opinionem duo celeberrimi Cardinales, Cajetanus scilicet & Tolerus dicendum (d); nec dubitant afferre Pontificiam auctoritatem in proposto casu necessario non requiri.

RESPONS.

Non licet illi Parochio, debitam Ambrosio pensionem absque peccato redimere; nisi Summi Pontificis auctoritas intervenerit. Evidem, fatetur, sic extimavisse laudatos Cardinales, ad redhibendum pensionem Summi Pontificis auctoritatem necessario non esse acerendam. Verum eorum opinio ab Authoribus insignioris nominis ac note, passim reputatur; ut advertitur a Cabalius (e), qui afferverat, quod Hoc sicut circa Papa dispensationem fieri nequit, aut factum teneat.

Proper Fagnanus, Sacre Cardinalium Congregationis Synodi Tridentinae Interpretum quondam ab Episcopoli (f); Navarrus qui Penterianus vices sub Gregorio XIII. Rome gerebat; Gigas in suo de Pensionibus tractauit; Flaminius, Rebustus, Forgerus, aliorumque habentes, idem quoque uno ore clamant. Unde inferimus, iuxta ultimam Ecclesia passim frequentatum, Andream ex conscientia teneri ad mittendam supplicationem Romanam, eo fine, ut pensionis Ambrosio debite, numerata quadam pecunia summa redimendae facilius a Summo Pontifice concedatur. D. Brillon in Suprema Parisiensi Curia Patronus, qui nuperime fecit juris publici suum ingentem Attrectorum indicem in tria partitura volumina in folio, laudatorum Auctorum sententiam ampliavit, & reteret quoddam Senatus Parisiensis Supremi Arrestum 29. Maii 1631. quod legitur in Collectaneis Arrestorum a Bardei consensis, quo dictus Desiderius Gundelot-damnum est ad numerandum quod supererat de pensione extinguenda, quam Cade ipsius resignans, sibi reservaverat de redditibus Prioratus, de nostra Domina Quadrantis, in Diocesi Lingonesca; atque nihilominus ad confundendum sibi scripte procuracionis actum, quia dicta pensionis extinktio atque redemptio sollicitari posset in Curia Romana, atque imperati (g).

CASUS XXIII.

CHRYSANTUS S. Claudi Parochus, cuius Curia oreratur ab annis quinque aut less, 300. librarum pensione, quam de resignata predicta Curia Cornelius sibi reservaverat; cum ex pensione quotannis perolvenda nimis gravaretur. Capellani 200. librarum redditus annui illi obtulit ea conditione, ut penitus foret aeternum extinguenda. Oblatam a Chrysanto conditionem Cornelius acceptit; & data opera, ut de Capella provideretur, pensioni renuntiavit, instrumento ea de re confermatam Notrio, quod Chrysanto deinde in manus tradidit. Numquid in ista compositione quidam est, quod iure positi reprehendi; & pensio non ratione legitime restincta est?

RESPONS.

Sacilegium simoniz odorem exhalat undequaque predicta compositione, propterea quod penitus non sit Beneficium, sed foliumpmodo jus percipiendi ad tempus, hoc est, ad illius vitam curiam cui pensione cedit, quamduam fructuum portionem de Beneficio resignato, ab ipsius Beneficii titulo profrus sejunctum; ut iuste admidum contendit a Fagano (h).

(h) Adversus Auctores alios quoddam; atque sic Rome pronuntiatum fuisse a Tribunali Rotae, idem testatur: Ut dicit Rota, decisione 425... pensionem quamvis sit spirituali annexa, tamen est quodam ius temporale; id est, ad tempus separabile, & formata, ap. per se distinsum ab ipso Beneficio. Ita loquitur inlyctus Canonici Juris interpres (i). Et vero, non ad modum Beneficii pensio perpetuatur; quippe mortuo cui ministratur, ipsa definit ac penitus extinguitur. Praeterea non opus est institutione canonica, ut pensio constitutatur; quemadmodum ut Beneficium aliquod legitime possideatur; sicutidem ex solo resignantem inter & resi-

gnatarium: convento cui Summi Pontificis auctoritas accedit, possit penitus percipi. Aliunde vero, penitus potest debitor gratuito remitti ac liberaliter condonari, abique eo quod Beneficiarii ex pensione ad auctoritatem Superioris ea de re recuperare opus habeat; contra vero Beneficium non possit, nisi in manibus Superioris legitimis, ipsiusque auctoritate interveniente dimitti; deinde penitus in aliqua Cura, aut quovis aliis Beneficiis, signata nullam residentiam, nullamque Ecclesiasticae Officiorum functionem importat: quod de Beneficio dici non potest. Plurimum ergo totum natura distat, cum penitus, tum Beneficium. Unde inferendum est, pensionem ob resignatum aliquod Beneficium extinguiri nunquam posse; si quidem in ejusmodi pensionis restitutione, spirituali, aut spirituali annexum responderetur pro temporali, & pretio pecuniarum constitutio atque extingit; & praeterea quadam pecunia summa, & fungum Pontificis accidente confessu, posse re ipsa redimi. Cornelius ergo non legitime provideretur (k).

Et Chrysanthus ob simoniam perpetrata jure percipienda pensionis omnino decidit; quin etiam meretur pene canonicas subiecti, qua adversus Simoniacos infliguntur.

C. A. S. U. S. XXIV.

VOLUSIANUS 600. librarum pensionem de Beneficio quodam percipiens, numquid ad recitationem Breviarum, atque ad deferendum tum tonsuram, tum vestem Clericalem, ea de causa ex conscientia tenetur?

RESPONS.

Pensionem memoratam percipiens, non recitando Breviarium, sed parva dumtaxat Officio de Beata Virgine, dicendo adstringitur. Quicunque penitentem, fructus aut alias res Ecclesiasticas, ut Clericos percipiunt, inquit S. Pius V. Papa in sua 135. Bulla (l), que edita est 20. Septembris 1571. cum modo predicto, hoc est, sub prena reticutione, ad Ex proximo. Ascendens Officium parvum Beatæ Mariae Virginis decennimus obligatum, & penitentem fructuum, seruantes ipsarum amissioni obnoxium.

Quia in re obseruandum occurrit, 1. ea verba, modo predicto, referri ad id, quod a Sanctissimo Papa decimus fuerit obligatione restituendi; quia ipsi potissimum incumbit, qui cum ad magnum Officium perolvendum tenentur, illi obligationi pro debito non faciunt satis; atque indicare quocunque alia pensione gaudentes, eadem lege teneri restitutio eorum omnium, quia sibi ab Ecclesia conceduntur, spectatis prætermissionum tum numero, tum specie. 2. Ita alia verba, ut Clericos, necessario oportuisse exprimi: si enim annualia quoadam pecunia summa numeratur, pro pullanis Organis seu Campanis, aut quovis alio munere simili sustinendo; qui pensionem ejusmodi percipiet, Officio parvo de Beata Virgine perolvendo, nulla omnino ratione adstringetur. Concilium Burdigalense actum 1583. cum Bulla sancti Pii V. prout consentit (m). Ratio, propter quam obligantur

(m) Concil. ad parvum Officium de Beata Virgine, qui penitentia non aliquam percipiunt, est iuxta opinionem Preceptorum, quia penitus hodie detur (n), propter Officium, sicut Beneficium, ut inquit Navarrus (o). Faganus in cap. Eu fuit ipsissima verba illius eruditus Caponici J. Cam in cap. 3. interpres: qui addit, ita declaratum fuisse a J. Cam. n. 97. sacra Cardinalium Congregatione.

& 101. Quod pertinet ad tonsuram & vestem Clericalem: 1. 2. de ref. venienti pensione, utramque gis est stricto debito (p). Pater defendatur; quemadmodum diversi omnino verbis Thomasinus decernitur in Bulla nonagesima secunda Sixti V. Ecclesiastica, cuius relata fuerint in vigesima decima parte, l. 1. fione, ideo supervacaneum est hec loci, eadem e. 3. part. l. 4. iterato sermone repeteri (q).

(q) Collatione L. 1. cap. 3. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Collatione L. 1. cap. 3. 1. 2. 3. 4. 5. 6. PLACIDUS, de Diocesi Baonensi, in numero 200. librarum pensionem, levioribus necessitatibus,

(z) Joan. Cabassut. Juris can. theor. & prax. 1. 2. c. 4. n. 15.

(h) Idem ibidem.

Lucio III. in cap. Ad ab-

horeficiis &c.

1. 5. lit. 7.

(i) Aloysius Riccius in Pra. xi Irregulari. decim. 514.

Hieron. Gigas.

part. c. 5.

C. A. S. U. S. XXV.

CUNEGUNDA, cum in Monasterio de Ordine sancti Benedicti solemitem Religionis professio- nem jam emissa esset, omnibus precibus Patrem suum & oravit & obsecrata est, ut praeter datum Monasterio perolvatur, pecuniam ipsi 200. librarum pensionem, levioribus necessitatibus,

tibus vita destinandam, arbitrioque ipsius, quantum ad dispensationem, cum Praepositæ nimis confusu, permittendam vellet ad vitæ tempus constitueret; curaretque in conventionis instrumento stipulationem istam diligenter apponi; futurum nempe, ut (si in aliam domum, ipsam transferri contigerit) ipsi quasi loca penitio adiungatur: Quæ quidem omnia concessa sibi, a patre obtinuit. Nonne aliquid in eo delicti commisit; atque pater ipsius potuit ne ista sine peccato prestat?

RESPONS.

Certissimum est Cunegundam non potuisse, absque peccato effragitare pensionem ex ratione, sibi constituti a patre, quæ in enuntiato calu preferitur. Patet namque sic ab ea actum suffit ex affectu prorsus proprietario, quo funditus eventur votum paupertatis, Religiosa professioni omnino necessariis & essentiali: nec ipsam juvat, quod adumbriati cuiusdam erga Praepositam obsequii velamenta, culpam obtendere entitatur: si id sibi propofuerit, ut ipsam pensionem ad arbitrium suum tractaret, atque in privatum ultimam impenderet: quippe, nec penes Praepositam sit, talem ei facultatem imperfici; siquidem omnino repugnat ipsi voto paupertatis, cui se totam devovet veri nominis Religiosa, cum professionem

emitit. Quod quidem luculentiter probari potest ex illis Innocentii III. notandis verbis: (a) Nec estimet Abbas, quod super habenda proprietate, possit cum aliquo Monacho dispensare: quia abdicatio proprietatis, hec & custodia castitatis, futurum nemp, ut (si in aliam domum, ipsam transferri contigerit) ipsi quasi loca penitio adiungatur: Quæ quidem omnia concessa sibi, a patre obtinuit.

Neque ipsi Cunegundæ patri licetum etiam suis pensionem filie sua eo animo constitueret: quodquidem Religiosa cum sit nihil sibi proprii possidere possit; juxta istud principium: Quidquid acquirit Monachus, acquirit Monasterio: quod Glossa (b) statutum, ac consummat auctoritate sancti Augustini, quem Gratianus in suo Decretio refert (c). Adeoque ut, in eo casu, procul ab ipso referideret omnis culpa: sic cum suffit dispossitum oportuerit, ut pensionem 200. librariorum Monasterio, eo fine constitueret, ut inde urgentibus ac vere dictis necessitatibus ligeat subveniatur: si Monasterium alhunde succurrere ipsi non posse occurreret. Sic etiam a Cunegunda, ut ab omni culpa vacaret, nihil aliud intendi opus erat, nisi utrum Monasterio ponso cederet; ut si casus aliquando acciderebat, ab eo sibi erogarentur subdilia necessaria; præsertim cum in statu corpore infirmitatis sibi constitui exiret (d).

(a) Inac.
Can. ad monas.
S. de seru.
l. 3. cit. 31.

cap. Ex parte

7. de rebib. L. 2.

admittendus (d).

Tulit olim Carolus Magnus sequens decretem aduersus perjurium.

In Edicto S.

in c. T. 1. 2.

Ludovici anni 1254 habetur, quod perjurium condemnatus, beneficium appellationis amittere.

Statutum antiqua consuetudine Britanniae minoris, perjurium iactura re-

(e)

Cicer.

Orat. pro Re-

fecto.

de Rebus

et causis.

tit. 9.

Mediis, p. 2.

tit. 17.

Bartol. in Leg.

Sigis, manu-

cod. de trans.

Jafon. in S.

Item si quis po-

stulane.

Instit.

de ast.

Act. Capitu-

2.

(f) Act. 303.

(g) Ibid. act.

303. quod. 2.

(h) Leg. Je-

rius. 2.

cod. de rebus

ereditis, & ju-

rejurando. l. 4

tit. 1.

CASUS PRIMUS.

M

ENALIPPUS

sciscitantes Juvenali, num ru-

ma

adambulatum

nuperime

petierit, men-

tiendo responderet, nullatenus illic se se contulisse: & jurejurando mendaciam etiam obfirmat, testem Deum invocans in sermonis argumentum. Numquid in eo letale peccatum admittit, præsertim cum restrictione quadam mentali verbiq; ambiguis in jurando utatur, ac falsum istud juramentum ex materia sit omnino levissimum, neque posse detrimenti quidquam Juvenali importare?

RESPONS.

Menalippus in specie proposita videatur nullatione posse a mortali peccato vindicare. Eaque ratio est, quod perjurium omne in divinis scripturis (i) luculentem omnino nullaque distinctione adhibita tamquam mortale peccatum habetur; quemadmodum probatur a S. Thoma (K), cum dicit non judgmentum esse de perjurio perinde ac de aliis; que licet natura sua mortalitia, venialia tamen in certis quibusdam casibus possunt evadere: Videamus autem, inquit S. Thomas, quod ea que ex se sane peccata venialia, vel etiam bona ex (Ius) genere, si in contumaciam Dei fiant, sunt peccata mortalia. Unde multo magis quidquid est, quod de sua ratione periret ad contumaciam Dei, est peccatum mortale. Perjurium autem de sua ratione importat contumaciam Dei: ex hoc enim habet rationem culpe ... quia ad irreverentiam Dei pertinet. Unde manifestum est, quod perjurium ea ratione est peccatum mortale.

(I) S. Ang. Ep. 150. alia. 2. de verbis Apostoli. Instr.

S. Augustinus (J) abique illa distinctione le-

rioris aut gravioris materiae generatim affirmit,

quod, perjurium peccatum est, & grande pecca-

tum nemo dubitat. Cujus assertio ratio patet,

ac se ultra prodit: namque ut superius diximus cum S. Thoma, quamquam res iuramento

falso confirmata levioris in se ipsa momenti esse

videatur; irreverentiam ipsi Deo maximam semper inferit, cuius testimonium implorare, quasi mendacii partes tueri, aut ex voluntate propria exultimur, aut ex indulgentiori quadam obser-

quentia non tenuerit ei se se accommodare.

Verum ut omnino patet, omne perjurium

quodcumque sit, adjunctione temper habere gravissimi criminis reatum; legenda est que de Gabao-

nitis referunt in libro Iohannes historia (m). Ita

gens recensebatur inter Palestinas rationes, quas

abique illa commiseratione de medio penitus tolli, Deus Israelites praeciperat. Actus de pa-

ce, ipsi convenerunt Iohannes & Principes Israel.

Quibus Iohannes ceterique indexerunt, pacis cum is

peccata.

Consequenter igitur ad predicta dicendum est,

fallum jurandum de quo in quaestione agi-

tor, non potuisse a Menalippo abique mortali

peccata.

(k) Propositi-

o. 24. damnatio.

(l) Propositi-

o. 25. damnatio.

(m) Propositi-

o. 26. damnatio.

(n) Propositi-

o. 27. damnatio.

(o) Propositi-

o. 28. damnatio.

(p) Propositi-

o. 29. damnatio.

(q) Propositi-

o. 30. damnatio.

(r) Propositi-

o. 31. damnatio.

(s) Propositi-

o. 32. damnatio.

(t) Propositi-

o. 33. damnatio.

(u) Propositi-

o. 34. damnatio.

(v) Propositi-

o. 35. damnatio.

(w) Propositi-

o. 36. damnatio.

(x) Propositi-

o. 37. damnatio.

(y) Propositi-

o. 38. damnatio.

(z) Propositi-

o. 39. damnatio.

(aa) Propositi-

o. 40. damnatio.

(bb) Propositi-

o. 41. damnatio.

(cc) Propositi-

o. 42. damnatio.

(dd) Propositi-

o. 43. damnatio.

(ee) Propositi-

o. 44. damnatio.

(ff) Propositi-

o. 45. damnatio.

(gg) Propositi-

o. 46. damnatio.

(hh) Propositi-

o. 47. damnatio.

(ii) Propositi-

o. 48. damnatio.

(jj) Propositi-

o. 49. damnatio.

(kk) Propositi-

o. 50. damnatio.

(ll) Propositi-

o. 51. damnatio.

(mm) Propositi-

o. 52. damnatio.

(nn) Propositi-

o. 53. damnatio.

(oo) Propositi-

o. 54. damnatio.

(pp) Propositi-

o. 55. damnatio.

(qq) Propositi-

o. 56. damnatio.

(rr) Propositi-

o. 57. damnatio.

(ss) Propositi-

o. 58. damnatio.

(tt) Propositi-

o. 59. damnatio.

(uu) Propositi-

o. 60. damnatio.

(ww) Propositi-

o. 61. damnatio.

(xx) Propositi-

o. 62. damnatio.

(yy) Propositi-

o. 63. damnatio.

(zz) Propositi-

o. 64. damnatio.

(aa) Propositi-

o. 65. damnatio.

(bb) Propositi-

o. 66. damnatio.

(cc) Propositi-

o. 67. damnatio.

(dd) Propositi-

o. 68. damnatio.

(ee) Propositi-

o. 69. damnatio.

(ff) Propositi-

o. 70. damnatio.

(gg) Propositi-

o. 71. damnatio.

(hh) Propositi-

o. 72. damnatio.

(ii) Propositi-

o. 73. damnatio.

(jj) Propositi-

o. 74. damnatio.

(kk) Propositi-

o. 75. damnatio.

(ll) Propositi-

o. 76. damnatio.

(mm) Propositi-

o. 77. damnatio.

(nn) Propositi-

o. 78. damnatio.

(oo) Propositi-

o. 79. damnatio.

(pp) Propositi-

o. 80. damnatio.

(qq) Propositi-

o. 81. damnatio.

(rr) Propositi-

o. 82. damnatio.

(ss) Propositi-

o. 83. damnatio.

(tt) Propositi-

o. 84. damnatio.

(uu) Propositi-

o. 85. damnatio.

(ww) Propositi-

o. 86. damnatio.

(xx) Propositi-

o. 87. damnatio.

(yy) Propositi-

o. 88. damnatio.

(zz) Propositi-

o. 89. damnatio.

(aa) Propositi-

o. 90. damnatio.

(bb) Propositi-